

"יהי רצון מלפניך ה' א', שלא איכשל בדבר הלכה, שלא אומר על טמא טהור, ועל טהור טמא, על מותר אסור, ועל אסור מותר; ואל איכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חבריי; ואל ייכשלו חבריי, ואשמח בהם" (ברכות י, כו [כג]).

מקרא קצר לביאור משנה תורה

"ומפני זה נעתי חוצני, אני משה בן מיימון הספרדי, ונשענתי על הצור ברוך הוא, ובינתי בכל אלו הספרים; וראיתי לחבר דברים המתבררים מכל אלו החיבורים, בעניין האסור והמותר והטמא והטהור עם שאר דיני התורה: כולם בלשון ברורה ודרך קצרה, עד שתהא תורה שבעל פה כולה סדורה בפי הכול—בלא קושיה ולא פירוק, לא זה אומר בכה וזה אומר בכה, אלא דברים ברורים קרובים נכונים, על פי המשפט אשר יתבאר מכל אלו החיבורים והפירושים הנמצאים מימות רבנו הקדוש ועד עכשיו".
 (הקדמה למשנה תורה, סעיף ב)

ההקדמה.

חטיבת ההלכות ומבנה כל פרק. מובאות מתורה שבכתב "לפי שאדם קורא בתורה שבכתב תחילה, ואחר כך קורא בזה, ויודע ממנו תורה שבעל פה כולה".

משנה תורה.

נוסחתו עפ"י מהדורת הרב יוסף קאפח (מארי) זצ"ל¹ (בשלב זה נסרק במחשב² ועדיין לא הוגה). בשלב זה ההפניות בביאור הם עפ"י נוסח רוב (כמותי) של כתבי יד תימן (שקלול של מהדורות הרב קאפח, הרב פרנקל והרב רבינוביץ) של "מכון ממרא". בהפניות אלו החלוקה הנפוצה להלכות ניתנה בסוגריים מרובעים [] במקום שבו היא שונה מהחלוקה המקורית. בעתיד נשביח דברים אלו.

הביאור.

ליקוט מאופיין בדרך ההארה וההודעה ולא על דרך הדין: "בלא קושיה ולא פירוק". בביאור יש כדי א. להבין את פשט דברי משנה התורה בעיקר מתוך משנה תורה ומתוך דברי רבנו בכתבי האחרים. ב. לסלול שבילי מחשבה. ג. הלכה למעשה לפוסקים על פי הרמב"ם בעיקר עפ"י פירוש הרב קאפח ובכל מקום יובאו דבריו, ותוך תיאור מסורת תימן.

מובאות מהרמב"ם העשירים במקום אחר מובאים בגופנים שונים מלשון הביאור.
 מקרא הפניות:

- שחיטה א, כה(בט) – הלכות שחיטה (בספר קדושה), פרק א, הלכה כה ברוב כתבי יד, ובדפוסים הלכה כט.
- שם ג, יב-יג[ן] – בהלכות שבהפניה הקודמת (בדוגמא כאן בשחיטה), פרק ג, הלכות יב-יג, וכו' ובדפוסים י.
- שם, יב, יד – בהלכות ובפרק שבהפניה הקודמת, בהלכות י"ב וי"ד.
- תפילה טז, כא; יג, יא, יד – בהלכות תפילה טז, כא. ועוד בתפילה פרק יג הלכות י"א וי"ד.
- סוכה א, א – הלכות סוכה (הנמצאות בהלכות שופר סוכה ולולב שבספר זמנים), פרק א, הלכה א.

מקרא ביאורים שכיחים:

- ר- רבנו הרמב"ם בחיבוריו השונים, בעיקר בפירוש המשנה.
- מ- מארי יוסף. הרב קאפח זצ"ל.
- פ – יד פשוטה.

בשל מגבלות טכניות ההערות לביאור אינם נמצאים בעמודים הנכונים.

קריאה ותודה.

מבקש אני מהקוראים להאיר ולהעיר על משוגות כתיב וענין. כל המעונין ליטול חלק בעבודה זו מתבקש ליצור קשר. תודתי נתונה למו"ר הרב ד"ר אליהו זייני, ירבו שנותיו, שעבר על חלק מהדברים והאיר בדבריו. ולאישים הבאים על עזרתם (עפ"י א-ב) ר' רועי בן זריהם ור' איתמר כהן – על הגהת הביאור, הרב חננאל סרי על דפי חוג הלומדים, ד"ר זהר עמר על הסיוע בזיהוי צמחים וחיות, תודות לרב אליקים צדוק, לרב עופר קאפח ולרב הראל שפירא על מעבר ההלכות. ירבו שנותם. ועוד לאלו המוזכרים במקומם. ועוד תודה לר' נתנאל גורודצקי – על הניקוד העברי. על חילופי הניקוד במסורת תימן – בעבודה.

י.מ. 067-766551

"מודה אני לפניך ה' א', ששמת חלקי מיושבי בית המדרש, ולא שמת חלקי מיושבי קרנות: שאני משכים, והם משכימין—אני משכים לדברי תורה, והם משכימין לדברים בטילים; אני עמל, והם עמלין—אני עמל ומקבל שכר, והם עמלין ואינן מקבלין שכר; אני רץ, והם רצים—אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת" (ברכות י, כז [כד]).

¹תודה לבני משפחתו על ההרשאה להשתמש בנוסח זה.

²תודה לידידי שלמה בן אברהם על עבודה זו. www.mechon-mamre.org